

				Dok.id.: MF.2.1
Beredskapsplan: Rømming				Dokument
Utarbeidet av: Thomas	Godkjent av: Trond Otto Johnsen	Versjon: 8.00	Gjelder fra: 17.08.2020	Sidenr: 1 av 7

Gjelder for:

Gjelder for lokalitetene:

- Andalsvågen, 8 merder, husflåte og fôrflåte
- Hamnsundet, 12 merder, husflåte og fôrflåte
- Sæterosen, 10 merder, landgang og landbase

Formål:

Forebygge rømming og oppdage eventuell rømming på tidligst mulig tidspunkt for å kunne begrense skadeomfanget. Videre skal planen sikre at alle ansatte kjenner varslingsrutinene ved rømming eller ved mistanke om rømming.

Ansvarlig:

- Den som oppdager / får mistanke om rømming
- Driftsleder / daglig leder

Utførelse:

Forebyggende:

- Ettersyn av nøter, poser og slangeinnordninger ved daglig sjekkrunde og ved rutinevasking av rømmingsnøter og poser med FNC m/kamera.
- Ettersyn av avløp med dykker under spyling/vasking av avløp.
- Ettersyn av lift-up system ved daglig bruk og sjekkrunde.
- Ettersyn av fortøyninger / betongelementer.
- Forsiktighet ved bruk av båter.
- Allmenn ferdsel forbudt ved anlegget.
- Grundig ettersyn av hele anlegget før og etter varslet uvær.
- Følge instruksjoner i brukerhåndbøker.
- Sjekk alltid for oppdaterte prosedyrer i internkontrollsystemet, for alle operasjoner.
- Sjekk sikkerhetstiltak mot rømming på innleide brønnbåter o.l.

2.1.1 Oppdage rømming:

- Alltid være årvåken og speide etter fisk på rømmen. Se etter tegn på uregelmessigheter som jaktende fugler og rovdyr ved anlegget.
- Se etter lekkasje, brudd på lasteslanger o.l., på brønnbåten.
- Hull i nøter eller annen svikt i anlegget oppdages ved inspeksjon/overvåkning, daglig sjekkrunde.
- Oppdage hull ved inspeksjon av rømmingsnot og pose ved bruk av FNC m/kamera og dykker, ved rutinevasking og spyling.
- Egen observasjon av fisk utenfor merdene, eller fremmed fisk inne i merdene

- Fiskere eller andre melder om fangst av oppdrettsfisk
- Fiskeridirektoratet har fått innrapportert fangst av oppdrettsfisk

Dersom situasjonen tilsier at det er behov for akutte tiltak, iverksettes disse før en går videre med varsling. Når en situasjon krever akutte tiltak, vil ofte følgende være retningsgivende:
Iverksett tiltak – varsle internt – varsle eksternt.

2.1.2 Varsling:

Varsling ved rømming / mistanke om rømming:

Alle har plikt til straks å melde mistanke om rømming eller rømming til Fiskeridirektoratet, innen 1-2 timer.

All melding skal gjøres via Min Side på fiskeridir.no.

Alle driftsteknikere er tildelt rolle i Altinn for å melde om rømming eller mistanke om rømming.

Dersom oppdretter må prioritere rømmingssikringsarbeid, kan første melding gis per telefon: **911 03 277** til Fiskeridirektoratets døgnåpne telefonvakt, eller **55 23 80 00** til Fiskeridirektoratet.

I slike tilfeller skal rømmingsskjema, del 1 på Min side, sendes inn så snart akutte sikringstiltak har blitt gjennomført.

Det er viktig at alle hendelser, selv om det kun er snakk om én fisk eller kun en mistanke, rapporteres.

Dette gjelder uavhengig av om fisken har unnskluppet egen eller andres produksjonsenheter.

Hvis anlegget er havarert eller har forflyttet seg slik at det kan komme i konflikt med skipstrafikk, skal oppdretter varsle Kystverkets vaktsentral (NAVCO) på tlf: **22 42 23 31**. NAVCO varslar videre til aktuell båttrafikk i området.

Oppdretter bør varsle naboanlegg om rømming. Dette både for eventuelt å få bistand, men også for at naboanlegg ikke skal tro at fisken er deres og iverksette unødige tiltak.

Fra tid til annen skjer det hendelser der hval, sjøpattedyr, makrellstørje eller lignende går inn i oppdrettsanlegg. Oppdretter bør starte med å få oversikt over situasjonen og varsle ansvarlig myndighet. Dersom det blir aktuelt å felle / avlive må nødvendig tillatelse foreligge. Ansvarlig myndighet for aktuelle arter er angitt i tabellen under.

Art	Myndighet som skal varsles	Regelverk
Hval	Fiskeridirektoratet FMC	
Sel	Fiskeridirektoratet FMC	
Makrellstørje	Fiskeridirektoratet FMC	
Oter	Fylkesmannen	Forskrift om felling av skadegjørende vilt kap 2 b
Mink	Kommunen	Forskrift om felling av skadegjørende vilt kap 2 c
Alger og maneter	Fiskeridirektoratet FMC	

Lederteam for videre arbeid:

Daglig leder	Trond Otto Johnsen	901 15 120
Produksjonskoordinator	Thomas Ellingsen	472 37 870
Driftsleder Sæterosen	Benny Fjelldalselv	419 25 270
Driftsleder Andalsvågen	Johannes K. Grønmo	913 36 893
Driftsleder Hamnsundet	Inger Robertsen	971 39 371

2.1.3 Plikt til å begrense rømming:**Begrense rømming:**

- Stans eventuelt en operasjon ved å melde til alle på VHF.
- Tett eventuelt hull med håv, avkastnot eller gjenfangstgarn.
- Sett ut gjenfangstgarn med en gang.
- Tilkall dykkere for å tette hull i pose eller stenge igjen hull i rømmingsnot.
- Hvis det har skjedd skade på anlegget må servicebåten Laurits og innleid dykkerfartøy fra AQS tilkalles for å sikre anlegget og begrense rømming:
 - sikre fortøyninger
 - sikre betongelementer
 - sikre flyteringer
 - sikre pose
 - sikre rømmingsnot
 - sikre forflåte
 - sikre husflåte
 - sikre landganger

Lasting / lossing / sleping

Det skal utvises ekstra forsiktighet ved lasting, lossing og sleping. Dette da disse operasjoner høyner faren for rømming. Alt utstyr skal kontrolleres FØR operasjonene igangsettes. Brønnbåter og fôrbåter skal anvises innseiling og hvordan de skal fortøye. Levering skal aldri skje uten at egne ansatte er til stede.

Ved lasting skal brønnbåten sjekkes for sikring mot rømming. Notlin skal dekke alle åpninger mot sjø og det skal finnes redskaper for å håndtere fisk som kommer på avveie, f.eks. ut andre slanger eller rørgater.

Sleping av merder kan aldri gjøres med fisk i.

2.1.4 Plan for gjenfangst:

(Forskrift om utøvelse av fiske i sjøen § 73).

Det skal organiseres gjenfangst i det omfang som blir funnet hensiktsmessig i samråd med fiskeridirektoratet regionalt.

Fisket skal foregå i minimum 14 dager etter rømmingen. Fanget fisk dokumenteres og destrueres/kvernes.

Ensilasje lagres på IBC-kontainere og leveres med tankbil etter avtale med Kystmiljø AS. Hvis det er behov for større lagrings kapasitet skal ensilasjetanker på fôrflåtene benyttes.

Dokumentere medisineringsstatus, om fisken er underlagt tilbakeholdelsestid.

Fase 1 - gjenfangst ved anlegget:

Plikt: Oppdretter har plikt til straks å foreta en effektiv gjenfangst av fisk som er rømt. Gjenfangstplikten er i første omgang begrenset til sjøområdet inntil 500 meter fra anlegget og opphører når det er åpenbart at den rømte fisken ikke lenger befinner seg i dette området.

Redskap: For å kunne iverksette umiddelbar gjenfangst må det være tilstrekkelig med garn med rett maskevidde i forhold til fiskestørrelsen tilgjengelig på lokaliteten eller i umiddelbar nærhet til anlegget. Det står plastkasser med gjenfangstgarn, lett tilgjengelig på alle lokaliteter som er merket med hvilken fiskestørrelse de er egnet for. Garnene er rigget og klar til bruk. Alle tilgjengelige gjenfangstgarn fra de andre lokalitetene fraktes til lokaliteten med rømming, med arbeidsbåt så snart som mulig.

Fase 2 - utvidet gjenfangst i sjø

Pålegg: Fiskeridirektoratets regionkontor kan utvide eller innskrenke gjenfangstplikten omfang i tid og geografisk utstrekning. Dette skjer i form av et skriftlig vedtak.

Redskap / depot: Vi skal til enhver tid ha tilgang på minimum 100 stk. garn i flere størrelser (0-2kg og 2-6kg), rigget og klargjort på eget lager.

Eksterne ressurser:

Brønnøy Fiskarlag kontaktes for å skaffe oversikt over aktive fiskere.

Det inngås avtale med de lokale fiskerne som har sin base nærmest anleggene.

I tillegg skal mottaksanlegget i Brønnøysund kontaktes så snart som mulig

slik at de lokale fiskerne som allerede er til stede kan varsles / forespørres.

Det skal være skriftlige avtaler med de aktuelle fiskere som kan delta (forslag til standardavtaler finnes på www.sjomatnorge.no). Dersom eksterne ressurser skal bistå med gjenfangst må denne innsatsen koordineres og ledes av oppdretter.

<https://sjomatnorge.no/wp-content/uploads/2014/04/Avtale-om-gjenfangst1.pdf>

2.1.5 Journalføring og meldeplikt:

Fangst og bifangst skal journalføres og rapporteres til Fiskeridirektoratet. Skjema for rapportering finner du her: <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Registre-og-skiema/Skjema-akvakultur/Gjenfangst-etter-roemming>

Registrering

- Lokalitetens dagbok
- Mercatus

Både oppstart og avslutning av gjenfangstfiske må meldes til Fiskeridirektoratets regionkontor og Fylkesmannens miljøvernavdeling.

2.1.5.1 Fiske for allmennheten:

Fylkesmannens miljøvernavdeling vil i noen tilfeller åpne for at allmennheten kan fiske etter rømt laksefisk. Risiko for bifangst av vill laks og sjøørret vil ligge til grunn for en slik vurdering. Oppdretter har plikt til å ta imot gjenfanget fisk, men har ikke ansvar for å koordinere og lede dette fisket.

Fase 3 – overvåking og utvidet gjenfangst i vassdrag

Fiskeridirektoratet kan gi pålegg om overvåking og uttak av rømt fisk i vassdrag. Det blir normalt stilt krav om at arbeidet skal utføres av en profesjonell aktør som er kvalifisert for denne type arbeid. Det skriftlige vedtaket vil gi nærmere informasjon om hvilke vassdrag som skal inngå, plan for arbeidet, dialog, prøvetaking, rapportering ol. Oppdretter bør være forberedt på hvilke elver og profesjonelle aktører som er aktuelle i sitt område.

Følgende båter kan varsles og bidra i forbindelse med gjenfangst av rømt fisk:

[MF.2.5 Varslingsliste beredskap, rømming, sykdom, massedød og utslipp](#)

2.1.6 Mottak av rømt fisk:

Det foreligger plikt til å ta imot egen fisk som lovlig blir fisket av andre i et område definert av Fiskeridirektoratets regionkontor. Mottak av fisk som er fisket av andre skal tas imot på fôrflåten i Andalsvågen eller i Hamnsundet, fordi de har effektiv kvern og stor lagringskapasitet for ensilasje.

Eventuelt kan servicebåten Laurits hente fisk på kai etter avtale med fiskeren. Man må ta hensyn til tilgjengelighet og smitterisiko ved planlegging av stasjoner for mottak.

2.1.7 Informasjonsberedskap:

Store/spesielle rømmingshendelser eller rømming av syk fisk kan medføre stort påtrykk fra media.

Henvendelser fra media henvises alltid til Daglig leder.

Aktuelle tema å informere om kan være:

- Skadebegrensende tiltak er iverksatt/planlegges (gjenfangst, overvåking av vassdrag ol)
- Mottaksstasjoner
- Dusør
- Gjeldende fiskeregler

Fiskeridirektoratet legger ved behov ut faktabasert informasjon på sine nettsider om pågående rømmingssaker.

2.1.8 Mattrygghet:

Oppdrettsselskapet har selv ansvar for, sammen med ansvarlig fiskehelsepersonell, å vurdere om fisken er trygg å spise eller ikke. Hvis det blir vurdert at fisken ikke er trygg å spise, må selskapet varsle allmennheten om dette, samt informere om hva som skal gjøres med fisken som fangstes.

Mer informasjon og veiledning finnes hos Mattilsynet:

https://www.mattilsynet.no/fisk_og_akvakultur/fiskehelse/legemidler_til_fisk/veileder_lege_middelkampanjen_for_oppdrettere.22608/binary/Veileder%20legemiddelkampanjen%20for%20oppdrettere

Fiskeridirektoratet og andre myndigheter

Fiskeridirektoratets vaksentral, FMC, mottar melding om rømt fisk enten direkte fra oppdretter eller tipsmeldinger fra andre kilder (for eksempel fiskere) som har fått fisk de mener kan være oppdrettsfisk.

Når en melding om rømming eller mistanke om rømming kommer inn fra et oppdrettsselskap sendes denne videre til det aktuelle regionkontoret som sjekker om det innsendte rømmingsskjema er fullstendig utfyllt. Ved rømming varsler Fiskeridirektoratets regionkontor andre relevante myndigheter. Som hovedregel er det Mattilsynet og Fylkesmannens miljøvernaveiding som skal kontaktes.

Fiskeridirektoratet følger opp selskapets gjenfangsttiltak, og gir eventuelt pålegg om utvidet gjenfangst og / eller overvåking av vassdrag.

Fiskeridirektoratets regionkontor foretar som hovedregel også et tilsyn på anlegget. De vurderer reaksjoner og skriver en tilsynsrapport som sendes til Kyst- og havbruksavdelingen i Fiskeridirektoratet.

Ved rømming fra ukjent kilde registrerer Fiskeridirektoratet alle opplysninger om observasjoner og fangster som kommer inn til deres vaksentral, FMC. Fiskeridirektoratets regionkontor kontakter Fylkesmannen og Mattilsynet. De varsler også oppdrettere i det aktuelle geografiske området. Den enkelte oppdretter blir bedt om å sjekke samtlige nøter innenfor en bestemt kort frist. Oppdrettere som finner hull i not eller avdekker annen potensiell rømmingsårsak, må sende skriftlig rømmingsrapport (melding om rømming eller

mistanke om rømming). Fiskeridirektoratet vurderer om det skal iverksettes DNA-sporing, gjenfangst eller andre tiltak hvis en ikke finner kilden til rømmingen.

Avviksbehandling:

Avvik behandles i henhold til [MF.1.1.1 Prosedyre for avviksbehandling](#).

Kryssreferanser

[MF.1.1.1](#) Prosedyre for avviksbehandling

[MF.2.5](#) Varslingsliste beredskap, rømming, sykdom, massedød og utslipp

Eksterne referanser

[. Fiskeridirektoratet - meldeskjema rømming](#)

<https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Drift-og-tilsyn/Roemming/Beredskapsveileder>